

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ**

Цикл: Про обдарованість від А до Я

ЛЕКЦІЯ №4

ТВОРЧІСТЬ ЯК РІЗНОВИД ОБДАРОВАНОСТІ

Ведучий лекції Піонтковський-Вихватень Богдан, психолог ЦДПОУМ, кандидат педагогічних наук.

26.11.2021

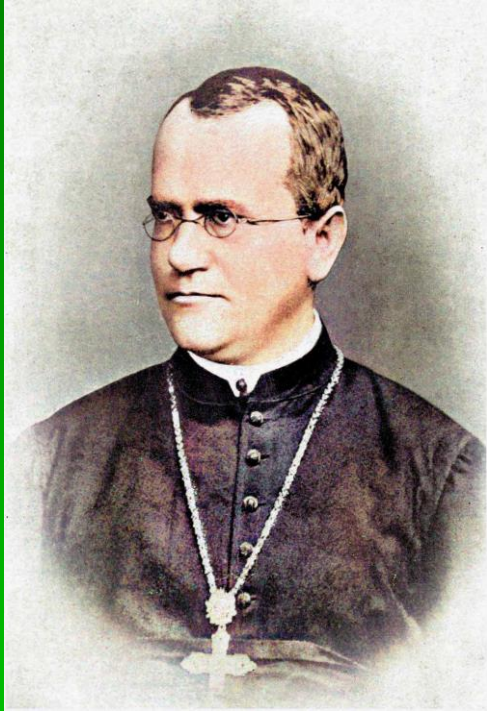
ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ

«Творчість – це здатність генерувати щось таке, що ніколи раніше не було відомо, не зустрічалося і не спостерігалось»

Антоніо Дзікікі

ЗАКОНИ ГЕНЕТИКИ У РІЗНИЙ ЧАС ВІДКРИЛИ:

Грегор Мендель
1822 - 1884

Карл Еріх Корренс
(1864-1933)

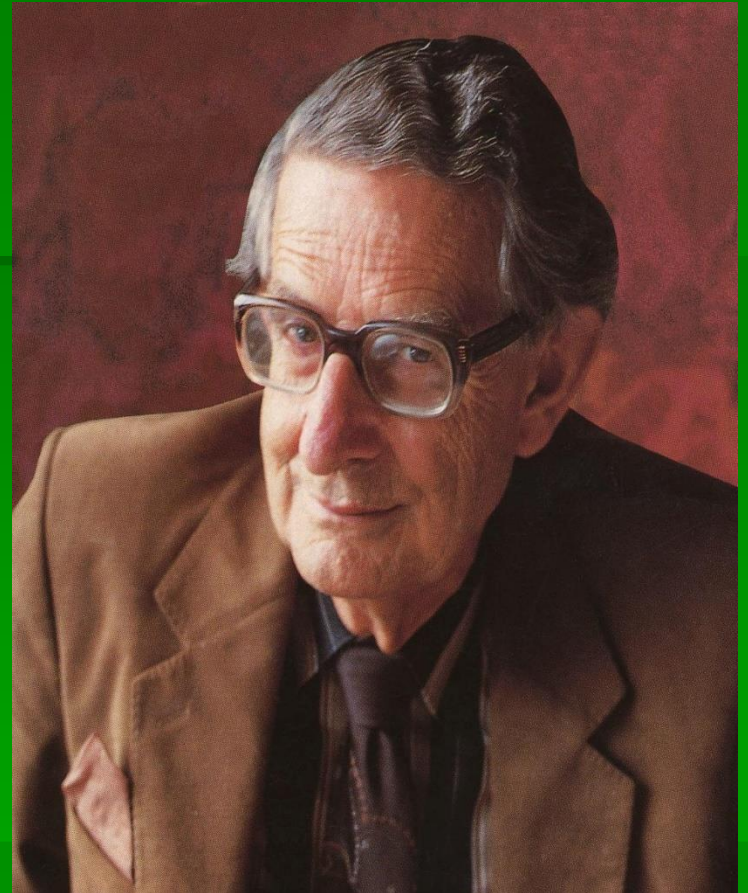
Еріх Чермак-Зейзенегг
(1871-1962)

Хуго де Фріз
(1848-1935)

Д. Б. Богоявленська

Г. Ю. Айзенк

ВИЗНАЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ

Підхід до визначення та оцінки творчості – не за продуктом, а за ступенем алгоритмізації процесу діяльності.

Творчість із певною часткою умовності можна характеризувати новизною продукту, його об'єктивною цінністю, не алгоритмізованістю процесу.

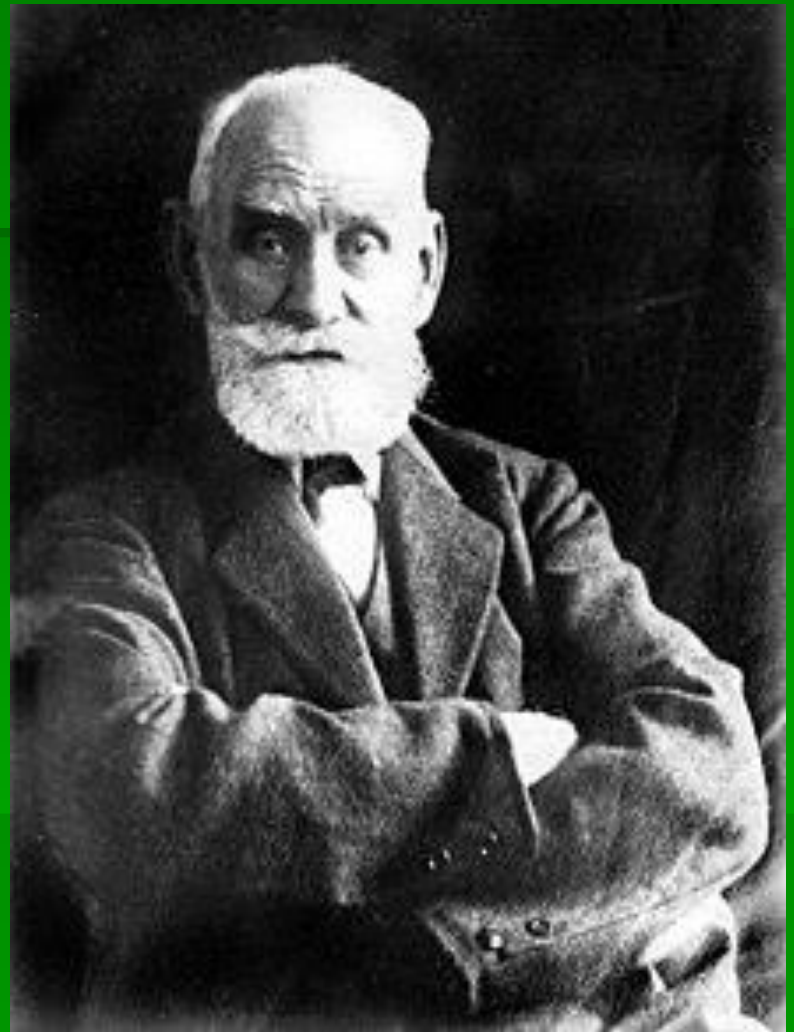
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТВОРЧОСТІ

Незважаючи на різноманіття реакцій на зовнішні подразники, поведінку людини можна розглядати як систему, що складається з двох протилежних і водночас взаємодоповнюючих один одного типів реагування:

- 1) автоматизоване стереотипне реагування,
- 2) гнучку пошукову активність

Іван Петрович Павлов,
зараховуючи потребу у
пошуку до біологічних
основ, підкреслював, що
її важлива відмінність
від інших вітальних
потреб у тому, що вона
майже не насичувана.

***І. П. Павлов
1849 – 1936***

Самі творці, і навіть дослідники, які вивчали творчість, нерідко говорили про те, що прояви креативності часто супроводжуються зміненими станами свідомості.

Багато людей відчувають емоційний дискомфорт у проблемних ситуаціях, коли потрібний вибір, коли потрібна самостійність у прийнятті рішень. Тому одна з головних відмінностей митця – не просто відсутність страху перед проблемною ситуацією, а прагнення до неї.

Треба визнати, що творчість, будучи явищем багатограним, дає нескінченно великі можливості для різних трактувань і підходів. Спостереження та експерименти повідомляють незліченну кількість фактів, що важко узгоджуються між собою, а кількість їх інтерпретацій тим більше нескінченна.

ТВОРЧІСТЬ І ДІЯЛЬНІСТЬ

Сенс креативності зводиться до інтелектуальної активності та сензитивності до побічних продуктів своєї діяльності.

**Творчість може
супроводжувати будь-яку
діяльність і бути відсутньою
там, де її неодмінно
очікують побачити.**

ТВОРЧИСТЬ ЯК АКТИВНІСТЬ НЕСВІДОМОГО

До основних рис творчого акту більшість фахівців з давніх-давен відносять безсвідоме, спонтанність, невідконтрольність розуму і волі.

**Творчість стає можливою тоді,
коли людина діяльна, активна і,
головне, сензитивна до побічного
продукту своєї діяльності.**

Експлікація – процес, в результаті якого відкривається зміст деякої єдності, а його частини починають самотійне існування і можуть відрізнитися одна від іншої

В. М. Дружинін

Сікстинська капела

Останній день Помпеї

На долю розуму чи
свідомості у творчості
припадає лише обробка,
надання закінченої,
соціально прийнятної
форми результатів праці,
відкидання зайвого і
деталізація

ЕТАПНІСТЬ ТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ

1. Точно сформулювати питання.
2. Оцінити, чи є справжня відповідь на поставлене питання можливою з погляду наявних знань.
3. Розбити завдання на підзавдання й запитання та шукати відповіді на них
4. Прямо вивести рішення з уже існуючих знань, якщо це можливо.
5. Висунути гіпотези методом повної чи неповної індукції чи аналогії.
6. Використовувати сукупність четвертого та п'ятого прийомів.
7. Зіставити отриманий результат з відомими знаннями.
8. Перевірити точність використання логічних прийомів.
9. Перевірити правильність усіх визначень і суджень, що використовуються у рішенні.
10. Виразити всі поняття розв'язуваної задачі у «доцільних» знаках.
11. Прагнути до вироблення наочних образів об'єктів завдання.
12. Результат рішення формулювати логічно суворо.
13. Оцінити всі «за» та «проти» отриманого результату.
14. Вирішувати наскільки можна з великим зосередженням уваги на завданні.

Бернард Больцано
(1781–1848)

РИСИ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Жюль Анрі Пуанкаре
(1854-1912)

- більш менш тривалий період свідомих зусиль, спрямованих на досягнення мети;
- інкубаційний період – зовнішнє відволікання від роботи, під час якого відбувається несвідоме продукування та відбір різних ідей, що ведуть до мети;
- інсайт – несподіване рішення, яке приходить, наче само собою, без спеціальних зусиль;
- обробка та перевірка знайденого рішення.

КЛАСИФІКАЦІЯ ЕТАПІВ ТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ

- Перша фаза (свідома робота) – підготовка;
- Друга фаза (несвідома робота) – дозрівання;
- Третя фаза (перехід несвідомого у свідомість) – натхнення;
- Четверта фаза (свідома робота) – розвиток ідеї, її остаточне оформлення та перевірка.

Я. О. Пономарьов

**Свідому фазу змінює
інша, що
позначається як
фаза несвідомої
роботи над
проблемою, або
інкубації
спрямовуючої ідеї.**

Як вже відзначали, творці незалежно від сфери докладання своїх зусиль (мистецтво, наука, практика) дуже схильні до вигадкування, в тому числі й розповідаючи про те, як вони отримали творчий продукт.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
Запрошує:

Запрошуємо учнів та студентів коледжів на День відкритих дверей НАУ 08.12.2021.

детальніше тут <https://cutt.ly/tTLgmdk>

Наступна лекція з циклу «Про обдарованість від А до Я» на тему «Психічний розвиток обдарованих дітей» з'явиться на YouTube каналу Інституту розвитку освіти 03.12.2021. Цей цикл розроблено для педагогів, психологів, батьків, профконсультантів, студентам вищих навчальних закладів психолого-педагогічного профілю, та всіх бажаючих з метою підвищення кваліфікації..

Детальніше про цикл лекцій "Про обдарованість від А до Я" тут:

<https://cutt.ly/3R7i8mf>

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
Запрошує:

Також, запрошую переглянути цикл лекцій Логіка. Цей цикл розроблено для учнів закладів загальної середньої освіти, студентів ВНЗ, коледжів та всіх хто цікавиться Логікою.

Лекція №3 «**Поняття**» з'явиться на YouTube каналі Інституту розвитку освіти **17.12.2021**

Детальніше про цикл лекцій "Логіка" тут: <https://cutt.ly/zR7kt3M>

Запрошую у Online Психологічний інформаційно-консультаційний центр «ПТАХ» <https://cutt.ly/amawRn4>

YouTube канал Інституту розвитку: <https://cutt.ly/3vsVF2W>

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Website: <https://nau.edu.ua/>

Facebook: <https://www.facebook.com/nauofficial>

ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Website: <http://iro.nau.edu.ua/>

E-mail: iro@npp.nau.edu.ua

тел.: (044) 406-72-02; 406-72-09

ЦЕНТР ДОПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ
ТА ОБДАРОВАНОЇ
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

корпус 8а, кім. 609а, 609

тел.: (044) 406-73-16, 406-68-47, 406-74-15

e-mail: center.dp@nau.edu.ua, odarovana@nau.edu.ua

Address: 03058 м. Київ, пр. Любомира Гузара, 1, корпус 8а